

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОЧИННИ В КОРПОРАТИВНОМУ ПРАВІ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма «Право»
Спеціальність 081 Право
Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 4 від 28 листопада 2024 р.

м. Івано-Франківськ
2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правочини у корпоративному праві
Викладач (-і)	Сліпенчук Наталія Андріївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596134
Е-mail викладача	natalia.slipenchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodonavchalnoho-protsesu-2/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових норм українського законодавства та законодавства зарубіжних країн, що регулюють відносини із вчинення правочинів в корпоративних праві.</p> <p>Дисципліна охоплює правові механізми, що регулюють взаємовідносини між учасниками господарських товариств, порядок оформлення правочинів щодо корпоративних прав, їх правові наслідки, а також способи захисту порушених прав та інтересів учасників корпоративних відносин.</p> <p><u>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</u></p> <p><u>Змістовий модуль 1.</u> Загальні підходи щодо категорії правочинів в корпоративному праві. Правова природа засновницьких договорів. Правочини із спеціальним правовим режимом.</p> <p><u>Змістовий модуль 2.</u> Правочини щодо розпорядження корпоративними правами, реалізації організаційних та майнових прав із участі в корпорації.</p> <p>На перший погляд немає підстав для різночитання поняття корпоративних правочинів як у наукових колах, так і правозастосовчій сфері. Однак аналіз фахових поглядів на дану категорію свідчить протилежне. Зокрема сюди відносять: дії осіб, що вчиняються на виконання функцій по управлінню корпорацією і є юридичними актами, та акти внутрішньокорпоративного характеру; акти щодо реалізації юридичної особи (злиття, поглинання, приєднання); правочини, що вчиняються самим товариством; правочини щодо реалізації прав учасників юридичної особи корпоративного типу; акціонерні правочини та інші. За таких обставин видається за необхідне розмежувати, з однієї сторони, правочини, вчинення яких безпосередньо чи опосередковано впливає на можливість реалізації корпоративних прав учасниками, в тому числі й права на дивіденди, правочини щодо відчуження корпоративних прав, власне корпоративні правочини, а з іншої - локальні акти ненормативного характеру.</p> <p>Здійснивши такий поділ, подальший науковий пошук дозволить окреслити сферу правочинів в корпоративному праві загалом та корпоративних правочинів зокрема, які й відображають усю специфіку відносин із участі в корпорації.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни є розширення та поглиблення у студентів знань щодо розуміння сутності категорії правочинів загалом та основних видів правочинів у сфері корпоративного права і порядку їх вчинення зокрема.</p>	

Основними цілями навчальної дисципліни є:

- формування теоретичних знань про правову природу, зміст та особливості правочинів у корпоративному праві;
- опанування правового регулювання корпоративних правочинів у національному законодавстві;
- дослідження правових наслідків укладання корпоративних правочинів та їхнього впливу на діяльність юридичних осіб;
- розвиток навичок аналізу та складання корпоративних договорів з урахуванням правових ризиків та інтересів учасників;
- формування практичних умінь щодо застосування правових норм у сфері корпоративного управління та вирішення корпоративних конфліктів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Програмні результати навчання:

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи цифрові, статистичні, тестові та інші, перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з тематики дисципліни, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.

РН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	9
самостійна робота	30

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
2	081 Право	1	нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		Лекції	Практ. заняття	сам. роб.
Тема № 1. Теоретико-правові підходи щодо розуміння сутності категорії правочинів в корпоративному праві		2	2	3
Тема №2. Засновницькі договори в корпоративному праві		2	2	3
Тема № 3. Правочини із спеціальним правовим режимом. Особливості порядку вчинення значних правочинів		2	2	3
Тема № 4. Правочини, щодо вчинення яких є заінтересованість		-	2	2
Тема №5. Розпорядження корпоративними правами через конструкції договорів купівлі-продажу, міни, дарування.		2	2	2
Тема № 6. Відчуження корпоративних прав як спосіб врегулювання корпоративних конфліктів чи їх уникнення		2	2	3
Тема №7. Категорія власне корпоративних правочинів та їх характерні ознаки		-	2	3
Тема № 8. Договір про реалізацію прав учасників товариств з обмеженою відповідальністю: сторони, зміст та порядок укладення		-	2	3
Тема № 9. Зміст договорів між акціонерами та процедура їх укладення		2	2	3
ЗАГ.:		12	18	30
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf .			
Вимоги до письмових робіт	Передбачається виконання однієї письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачем, що проводить семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні кафедри цивільного права (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). Модульна контрольна робота проводиться із використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ , що передбачає розв'язання 50 тестових завдань закритого типу, кожне із яких оцінюється в 1 бал.			

	Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).
Семинарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, що розміщені на сайті кафедри цивільного права https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувачу виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених силабусом. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ). Якщо здобувач виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік) на останньому семінарському занятті. Якщо ж здобувач за результатами семестрового контролю набрав менше 50 балів, то залік проводиться після ліквідації академічної заборгованості (відпрацювання пропущених семінарських занять та виконання інших видів робіт, передбачених силабусом) у тестовій формі з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 2 бали.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкової (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Беяневич В. Е. Господарський процесуальний кодекс України: Наук.–практ. комент. / В. Е. Беяневич. Вид. 3–тє. – Видавництво «Юстиніан», 2009. – 872 с.
2. Беяневич О. А., Мягкий А. В. Корпоративне управління за законодавством України: теоретико-прикладні проблеми. Монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. – 320 с.
3. Васильєва В. В. Дистанційна форма реалізації корпоративних прав учасником товариства. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства. 2021. № 56. С. 47-58.
4. Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин (21–22 вересня 2012 року, м. Івано-Франківськ): Всеукраїнська науково-практична конференція: Збірник наукових праць / Ред. кол. О. Д. Крупчан, В. В. Луць, В. А. Васильєва, І. Б. Саракун. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 166 с.
5. Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (25–26 вересня 2009 року). – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – 196 с.
6. Венедіктова І. В. Методологічні засади охоронюваних законом інтересів у приватному праві / І. В. Венедіктова: монографія. – Х. : Нове Слово, 2011. – 260 с.
7. Вінник О. М., Щербина В. С. Акціонерне право: навчальний посібник / [за ред. професора В. С. Щербини]. – К.: Атіка, 2000. – 544 с.
8. Гринишин Х. М. Умови дійсності значних правочинів товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. № 78. Т. 1. С. 159-165.
9. Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно-правові аспекти): Монографія / Луць В. В., Васильєва В. А., Калаур І. Р., Кашина О. В., Кобецька Н. Р., Саракун І. Б.; за заг. ред. В. В. Луця. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 320 с.
10. Жорнокуй В. Г. Окремі питання функціонування акціонерних товариств за новим Законом України «Про акціонерні товариства». Актуальні питання фінансової безпеки: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 27 берез. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця: ХНУВС, 2023. С. 125-129.
11. Жорнокуй В. Г. Деякі питання захисту права участі в управлінні господарським товариством. Право та інновації. Науково-практичне видання, м. Харків. 2017. № 3(19). С. 36-42.

12. Корпоративне право в Україні: становлення та розвиток. Зб. наук. праць (За матеріалами міжрегіональної наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 26–27 вересня 2003 р.) / Редкол.: О. Д. Крупчан (голова), В. Д. Басай, В. В. Луць та ін. – К. НДІ приватного права та підприємництва АПрН України, 2004. – 428 с.
13. Корпоративне право України: підручник / Луць В. В., Васильєва В. А., Кібенко Е. Р., Спасибо–Фатєєва І. В.; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.
14. Корпоративне право України: підручник / за заг. ред. В. В. Луця. – К.: «Видавничий Дім «Ін Юре», 2010. – 384 с.
15. Корпоративне управління за законодавством України: теоретико-прикладні проблеми: монографія / О. А. Белянєвич, А. В. Мякий. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. – 320 с.
16. Корпоративне управління: / Спасибо–Фатєєва І. В., Кібенко О. Р., Борисова В. І.; за ред. проф. І. В. Спасибо–Фатєєвої – Х. : Право, 2007. – 500 с.
17. Науково-практичний коментар Закону України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” / [В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук та ін.]; за заг. ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2020. С. 336.
18. Охорона корпоративних прав: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (проведеного Лабораторією з вивчення проблем корпоративного права НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України спільно з Юридичним інститутом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 1–2 жовтня 2010 року). – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2011. – 160 с.
19. Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин: монографія / Луць В. В., Васильєва В. А., Вінник О. М., Кобецька Н. Р., Калаур І. Р., Саракун І. Б. та ін.; за заг. ред. Луця В. В. – К., 2013. – 194 с.
20. Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин: Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України В. В. Луця. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. – 194 с.
21. Позаюрисдикційне врегулювання корпоративних конфліктів: рецепція західних механізмів. Корпоративне право України та європейських країн: питання теорії та практики: Збірник наукових праць за матеріалами XV Міжнародної науково-практичної конференції. Івано-Франківськ, 2017. С. 220-224.
22. Проблеми охорони прав суб'єктів корпоративних правовідносин: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-ій річниці створення Лабораторії з вивчення проблем корпоративного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України (23–24 вересня 2011 року) – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2012. – 189 с.
23. Поєднання публічно-правових та приватноправових механізмів регулювання господарських відносин: Матеріали всеукр. наук.-практ. конфер. (19-20 жовтня 2007 року). – Івано-Франківськ: ВОНР та РВД ПЮІ ЛьвДУВС, 2007. – 319 с.
24. Система цивільно-правових способів захисту корпоративних прав. Особливості окремих цивільно-правових способів захисту корпоративних прав. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія (підрозділи 8.2, 8.3); за заг. ред. проф. В.А. Васильвої; Нац. акад. правових наук України; Науково-дослід. ін-т приват. права і підприємств ім. акад. Ф.Г. Бурчака; Лабораторія проблем корпорат. права; ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника», Навчально-наук. юрид. Ін-т. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2017. С.496-552.

Викладач: Наталія СЛІПЕНЧУК
доцент кафедри цивільного права